

אָחד וְהַחֲרִיבוּ, וְעַל זֶה וַיִּפֹּל עַל צְוָאָרוֹ - אָחַד.

וַיִּשְׁקָהוּ נְקוּד לְמַעְלָה, כִּי לֹא נִשְׁקוּ בְּרַצוֹנוֹ. וְשָׁנִינוּ, מַה זֶה שְׁכַתוֹב (מִשְׁלֵי כ"ז) וְנַעֲתָרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא? זֶה בַלְעָם כְּשִׁבְרָף אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי לֹא בָרַכְס בְּרַצוֹן הַלֵּב. אִף כָּאֵן נַעֲתָרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא - זֶה עֲשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (תְּהִלִּים א) קוֹמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי כִּי הִפִּית אֶת כָּל אֵיבֵי לְחֵי שְׁנֵי רְשָׁעִים שִׁבְרָתָהּ. וְשָׁנִינוּ, אֵל תִּקְרִי שִׁבְרָתָהּ אֲלֵא שִׁבְרָתָהּ, שֶׁהָרִי גָדְלוֹ שָׁנִיו וְחָשַׁב לְנִשְׁכָּא אוֹתוֹ וְכוּ'. וְעַל זֶה וַיִּכְפּוּ, זֶה בְּכָה וְזֶה בְּכָה, וּבִאֲרוּהָ הַחֲבָרִים.

בֵּא רֵאָה כַּמָּה הָיָה לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ לִיעֶקֶב, שֶׁהָרִי אָפְלוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה חָשַׁב לְאַרְף זְמַן [בְּאֲרוֹכוֹת הַיָּמִים] לַעֲשׂוֹת לוֹ רַעוֹת וּלְקַטְרֵג לוֹ, וְעַל זֶה וַיִּכְפּוּ. זֶה הָיָה בּוֹכָה שֶׁלֹּא הָיָה חוֹשֵׁב לְהַנְצִיל מִיָּדוֹ, וְזֶה הָיָה בּוֹכָה מִשׁוֹם שְׁאָבִיו הָיָה קָזֵם וְלֹא יָכוֹל לוֹ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי נַחֲלֵשׁ רְגִזוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ בְּשַׁעָה שְׂרָאָה אֶת יַעֲקֹב. מַה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהָרִי הִסְפִּים עֲמוֹ אוֹתוֹ מִמְּנָה שֶׁל עֲשׂוֹ, וְעַל זֶה לֹא יָכַל עֲשׂוֹ לְשַׁלֵּט בְּרַגְזוֹ, שֶׁהָרִי כָּל הַדְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הָיָה תְּלוּיִים לְמַעְלָה, וּכְשֶׁהִסְפִּימוֹ לְמַעְלָה בְּתַחֲלָה - הִסְפִּימוֹ לְמַטָּה. הַשְּׁלִטוֹן אֵינּוּ לְמַטָּה עַד שֶׁנִּתְּן הַשְּׁלִטוֹן לְמַעְלָה, וְהַפֵּל תְּלוּי זֶה בְּזָה.

יַעֲבֹר נָא אֲדֹנָי לְפָנַי עֲבָדוֹ וְאֲנִי אֲתַנְהֵלָה לְאִטִּי וְגו'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ מַה שְּׂאֲמַרְנוּ בְּתַחֲלָה, שִׁיעֶקֶב לֹא רָצָה עֲכָשׁוֹ אוֹתָן בְּרָכוֹת רַאשׁוֹנוֹת שֶׁפָּרְכוּ אֲבִיו, (מִשׁוֹם שְׁכַתוּב (אִיכָה א) טוֹב לִנְבֵּר כִּי יִשָּׂא עַל

מִקְדָּשָׁא. חַד מִבְּבָל, וְחַד מִזְרַעֲיָה דְעֲשׂוֹ, דְאַפִּיל גְּרַמְיָה עֲלֵיהּ זְמָנָא חָדָא וְחָרִיב לֵיהּ. וְעַל דָּא וַיִּפֹּל עַל צְוָאָרוֹ חַד.

וַיִּשְׁקָהוּ, נְקוּד לְעֵיל, דְלֹא נִשְׁקִיָּה בְּרַעוּתֵיהּ. וְתַנּוּן מָאִי דְכְּתִיב, (מִשְׁלֵי

כ"ז) וְנַעֲתָרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא, דָּא בַלְעָם כַּד בְּרִיף לִזְוֹן לְיִשְׂרָאֵל. דְהָא לֹא בְּרִיף לִזְוֹן בְּרַעוּתָא דְלִבָּא. אוּף הָכָא נַעֲתָרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא, דָּא עֲשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (תְּהִלִּים א) קוֹמָה יי הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי כִּי הִפִּית אֶת כָּל אוֹיְבֵי לְחֵי שְׁנֵי רְשָׁעִים שִׁבְרָתָהּ. וְתַנּוּן אֵל תִּקְרִי שִׁבְרָתָהּ אֲלֵא שִׁבְרָתָהּ. דְהָא אִסְגִּיאוֹ שִׁינוּי וְחָשִׁיב לְנִשְׁכָּא לֵיהּ וְכוּ'. וְעַל דָּא וַיִּכְפּוּ, דָּא כְּכִי וְדָא כְּכִי, וְאוּקְמוּהָ חֲבָרִיָּא.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה הָוָה (דף קעב ע"א) לְבִיָּה וּרַעוּתֵיהּ דְעֲשׂוֹ לְגַבִּי דְיעֶקֶב, דְהָא אָפִילוּ בְּהֵוָה שַׁעֲתָא חָשִׁיב לְאַרְף זְמַנִּין (כ"א לְאוּרְכָא דְיוֹמִין) לְמַעַבְדַּד לֵיהּ בִּישִׁין וּלְקַטְרֵגָא לֵיהּ, וְעַל דָּא וַיִּכְפּוּ. דָּא הָוָה כְּכִי, דְלֹא הָוָה חָשִׁיב לְאַשְׁתַּזְבָּא מִן יְדוּי. וְדָא הָוָה כְּכִי, בְּגִין דְאַבּוּי הָוָה קָזִים וְלֹא יָכִיל לֵיהּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדַאי אֲתַחֲלֵשׁ רוּגְזֵיהּ דְעֲשׂוֹ בְּשַׁעֲתָא דְחָמָא לֵיהּ לִיעֶקֶב. מָאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְהָא אִסְתַּפְּסַם בְּהַדְרִיָּה הַהוּא מִמְּנָא דְעֲשׂוֹ. וְעַל דָּא לֹא יָכִיל עֲשׂוֹ לְשַׁלְטָאָה בְּרוּגְזֵיהּ, דְהָכִי כָּל מְלִין דְהָאִי עֲלִמָא תְּלִיין לְעִילָא. וְכַד אִסְתַּפְּמוּ לְעִילָא בְּקַדְמִיתָא אִסְתַּפְּמוּ לְתַתָּא. שְׁלִטְנוּתָא לָאוּ אִיהוּ לְתַתָּא עַד דְאִיתְּהֵיב שְׁלִטְנוּתָא לְעִילָא, וְכֹלָא דָּא כְּדָא תְּלִיא :

יַעֲבֹר נָא אֲדֹנָי לְפָנַי עֲבָדוֹ וְאֲנִי אֲתַנְהֵלָה לְאִטִּי וְגו'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ דְקַאֲמְרִינָן בְּקַדְמִיתָא דְיעֶקֶב